

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

УДК 006.05

В.М. Подойніцин,
старший науковий співробітник
ДНДІ МВС України

ДІЯЛЬНІСТЬ ТЕХНІЧНОГО КОМІТЕТУ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ТК-184 “ПРОДУКЦІЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ”: СУЧАСНИЙ СТАН

У статті розглядаються питання організації, створення, формування та діяльності технічного комітету стандартизації ТК-184 “Продукція спеціального призначення”, а також наводиться інформація стосовно результатів роботи ТК за 2017 рік.

Ключові слова: технічний комітет, стандартизація, стандарт, секретаріат, сфера діяльності, засідання ТК.

В статье рассматриваются вопросы организации, создания, формирования и деятельности технического комитета стандартизации ТК-184 “Продукция специального назначения”, а также изложена информация о результатах работы ТК за 2017 год.

Ключевые слова: технический комитет, стандартизация, стандарт, секретариат, сфера деятельности, заседание ТК.

Paper deals with the organization, creation, formation and activities of the Technical Committee for Standardization TK-184 “Special Purpose Products”, as well as provides an information about the results of TC work for 2017.

Keywords: technical committee, standardization, standard, secretariat, field of activity, TC meeting.

Відповідно до статті 11 Закону України “Про стандартизацію” [1] та згідно з протоколом № 1 засідання Керівної ради Національного органу стандартизації (далі – НОС) від 30.03.2017 [2], з метою вдосконалення національної системи стандартизації продукції спеціального призначення, Наказом НОС від 30.03.2017 № 62 було створено технічний комітет стандартизації “Продукція спеціального призначення”, з наданням йому реєстраційного номеру 184 [3].

Державний науково-дослідний інститут Міністерства внутрішніх справ України (далі – ДНДІ МВС України) був уповноважений виконувати функції секретаріату технічного комітету стандартизації 184 “Продукція спеціального призначення” (далі – ТК). Для забезпечення діяльності ТК головою ТК було призначено Смерницького Дем’яна Вікторовича, заступника директора ДНДІ МВС України, кандидата юридичних наук; заступником голови ТК – Власова Володимира Анатолійовича, заступника

завідувача лабораторії сертифікації ручної вогнепальної зброї та спеціальних засобів само-захисту ДНДІ МВС України, начальника відділу науково-технічної документації; відповідальним секретарем ТК – Подойніцина Валерія Михайловича, старшого науко-вого співробітника ДНДІ МВС України. Також було затверджено перелік колек-тивних та індивідуальних членів та структуру ТК.

Також за ТК було закріплено ряд сфер діяльності та об'єкти стандартизації:

Ч.ч	Сфера діяльності	Коди та назви об'єктів стандартизації та згідно з ДК 004
1.	Військова техніка. (Словники термінів) У частині термінології стосовно стрілецької вогнепальної зброї.	01.040.95 Військова техніка.(Словники термінів).
2.	Захисні засоби для голови. У частині вимог до спеціальних захисних протиударних шоломів та шоломів для захисту від куль для спеціальних підрозділів національної поліції.	13.340. 20 Захисні засоби для голови.
3.	Захисні засоби для рук. У частині вимог до спеціальних щитків для захисту рук для спеціальних підрозділів національної поліції.	13.340.40 Захисні засоби для рук.
4.	Захисні засоби для ніг. У частині вимог до спеціальних щитків для захисту ніг для спеціальних підрозділів національної поліції.	13.340.50 Захисні засоби для ніг.
5.	Інші захисні засоби. У частині вимог до бронежилетів, захисних костюмів вибухотехніка (сапера) та щитів захисних, пристроїв не смертельної дії та патронів до них, кийків гумових та пластикових, наручників, газових балончиків та механічних розпилювачів.	13.340.99 Інші захисні засоби.
6.	Мисливство. У частині вимог до мисливської вогнепальної зброї та патронів до неї.	65.145 Мисливство.
7.	Вибухові речовини. Піротехніка та феєрверки.	71.100.30 Вибухові речовини. Піротехніка та феєрверки (у частині – Піротехніка та феєрверки).
8.	Військова техніка. Військові питання. Озброєння. У частині вимог до холодної зброї, а також панцерного захисту спеціальних автомобілів та інших легкоброньованих рухомих об'єктів.	95.020 Військова техніка. Військові питання. Озброєння.
9.	Інше устаткування для дозвілля. У частині вимог до конструктивно подібних до зброї виробів для розваг і відпочинку та зброї стрілецької вихолощеної.	97.200.99 Інше устаткування для дозвілля.
10.	Інше спортивне устаткування, інвентар і споруди. У частині вимог до спортивної вогнепальної зброї, стартів пістолетів, пістолетів та револьверів під патрон Флобера та патронів до них, пневматичної зброї та куль до неї.	97.220.99 Інше спортивне устаткування, інвентар і споруди.

Наступним наказом НОС від 29 травня 2017 № 126 було затверджено Положення про технічний комітет стандартизації ТК-184 “Продукція спеціального призначення” (далі – Положення) [4], у якому визначені функції, структура, сфера діяльності та інші питання функціонування ТК.

На ТК покладено функції розроблення, розгляду та погодження національних стандартів, інших нормативних документів (далі – НД) у сфері охорони громадсь-

кого порядку, забезпечення громадської безпеки (у тому числі: піротехнічні вироби; технічні засоби охоронного призначення; спеціальні засоби індивідуального захисту та активної оборони; мисливська і спортивна вогнепальна зброя; холодна зброя; конструктивно схожі із зброєю вироби для розваг і відпочинку).

ТК є суб'єктом національної системи стандартизації, який реалізує встановлені завдання державної політики у закріпленій сфері діяльності відповідно до закріплених об'єктів стандартизації.

ТК діє згідно з Конституцією та законами України, указами Президента України, постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, наказами Мінекономрозвитку України, наказами НОС, Положенням про ТК, іншими нормативно-правовими актами, що регулюють відносини у сфері стандартизації, а також національними НД, керівними та настановними документами міжнародних та регіональних організацій стандартизації, членом яких є Україна.

ТК створений з урахуванням принципу представництва усіх зацікавлених сторін. До роботи у ТК залучаються на добровільних засадах уповноважені представники органів виконавчої влади, підприємства та організації України, науково-технічні та інженерні товариства, провідні науковці та фахівці.

Пропозиції ТК щодо зміни його керівного складу, структури, сфери діяльності оформляються протоколом засідання членів ТК за встановленою формою та подаються до НОС для прийняття рішення та видання ним відповідних наказів.

Пропозиції щодо припинення діяльності ТК можуть уносити всі зацікавлені сторони, у тому числі Керівна рада НОС, НОС та члени ТК. До пропозиції щодо припинення діяльності ТК додаються відповідні обґрунтування. Пропозиції щодо припинення діяльності ТК, підготовлені зацікавленими сторонами та членами ТК, надсилаються на розгляд НОС.

Усі засідання членів ТК оформляються протоколом за установленою формою.

Членство в ТК може бути колективним або індивідуальним. Колективні члени беруть участь у роботі комітету через своїх уповноважених представників, які діють від їхнього імені. Індивідуальними членами ТК можуть бути провідні науковці та фахівці, які бажають брати участь у роботі комітету та які діють від свого імені.

Рішення про прийняття нових членів ТК приймають на його засіданні згідно з заявою, поданою до ТК, та повідомляють про це рішення НОС, який видає відповідний наказ. До складу ТК входить голова, його заступник, відповідальний секретар та його члени.

Підкомітети (далі – ПК) і робочі групи (далі – РГ) формують на засіданнях ТК. Структуру та склад ПК і РГ приймає та схвалює голова ТК.

ТК може створювати спільні робочі групи із представників зацікавлених ТК (ПК) для виконання робіт стосовно пов'язаних між собою об'єктів стандартизації. До складу РГ голова ТК може запрошувати провідних спеціалістів та науковців зацікавлених підприємств (організацій) – замовників, розробників, виробників продукції, органів і організацій зі стандартизації, метрології та сертифікації, громадських організацій, науково-технічних та інженерних товариств.

Для проведення робіт стосовно взаємопов'язаних з іншими технічними комітетами об'єктів стандартизації ТК (ПК) може формувати спільні РГ із представників двох або більше зацікавлених ТК (ПК, РГ), а також залучати фахівців з інших організацій. Варто зазначити, що за сферою діяльності ТК-184

співпрацює зі спорідненим ТК-174 “Стандартизація продукції оборонного призначення”.

Голова ТК затверджує щорічні плани роботи ПК, голова ПК – відповідні плани роботи РГ. Керівники РГ щорічно звітують про виконання планів роботи перед відповідними ПК, керівники ПК – перед головою ТК.

За невиконання обов’язків, передбачених Положенням про ТК, член ТК може бути виключений зі складу технічного комітету. Рішення про це приймають на засіданні ТК, якщо за нього проголосували не менше 2/3 його членів.

Відповідно до закріпленої сфери стандартизації ТК здійснює роботи за такими напрямками діяльності:

- розробляє, розглядає, погоджує та готує до затвердження проекти національних (ДСТУ) і міждержавних (ГОСТ) стандартів;
- переглядає і перевіряє стандарти, готує зміни до них і пропозиції щодо скасування ДСТУ та ГОСТ, а також, за дорученням НОС, готує пропозиції для голосування щодо проектів міжнародних і регіональних стандартів;
- сприяє застосуванню національних стандартів інших країн як національних стандартів України;
- розробляє національні та міждержавні стандарти, гармонізовані з міжнародними та/або регіональними стандартами;
- визначає пріоритетність прямого впровадження в Україні міжнародних і регіональних стандартів;
- співпрацює у суміжних сферах діяльності з іншими ТК;
- співпрацює з підприємствами (організаціями) – користувачами стандартів;
- подає пропозиції до Програми робіт з національної стандартизації за закріпленими об’єктами стандартизації, що належать до сфери діяльності ТК;
- розглядає пропозиції щодо внесення змін до чинних НД, проводить їх перегляд, скасування або відновлення дії раніше скасованих НД.

Взаємовідносини ТК із суб’єктами господарювання, органами державної влади та громадськими організаціями регулюються на підставі договорів (контрактів) і угод про співробітництво, що укладаються з організацією, яка уповноважена на здійснення функцій секретаріату ТК, якщо інше не передбачено чинним законодавством.

Організаційною формою роботи ТК є засідання, які проводяться в разі необхідності, але не рідше ніж один раз на рік. Засідання ТК мають проводитися лише тоді, коли потрібно обговорення важливих питань щодо діяльності ТК, які неможливо вирішити інакше. Засідання ТК скликаються з метою досягнення певної згоди стосовно пунктів порядку денного та забезпечення розуміння між членами ТК.

Час та місце проведення засідань узгоджують між собою голова ТК та секретаріат ТК.

Не пізніше ніж за сім робочих днів до дня проведення засідання ТК відповідальний секретар ТК повідомляє про це кожного члена ТК. Повідомлення повинно містити інформацію про дату, час, місце проведення засідання ТК та його порядок денний. До повідомлення додаються матеріали, необхідні членам ТК для підготовки до участі в засіданні ТК.

Після кожного засідання ТК відповідальний секретар ТК готує, оформлює та розповсюджує протокол ТК, який має як додаток повний текст усіх прийнятих

протягом засідання ТК резолюцій. У разі незгоди з прийнятим рішенням член ТК може висловити окрему думку, яку вносять до протоколу.

Засідання ТК вважається правомочним, якщо загальна кількість присутніх членів ТК не менше ніж $2/3$ членів ТК. Про неможливість участі в засіданні член ТК повинен письмово повідомити голову ТК (через секретаріат ТК) не пізніше ніж за два робочих дні до дня проведення засідання. Засідання ТК проводить голова ТК, а в разі його відсутності – за його дорученням заступник голови ТК.

Рішення ТК вважається прийнятим, якщо за нього проголосували не менше ніж $2/3$ членів ТК. У разі розгляду на засіданні ТК питання обрання кандидатур на посаду голови, заступника голови ТК, у разі відсутності на засіданні ТК голови та заступника голови ТК, обирається головуючий засідання ТК з членів ТК. Не допускається обирати головуючим на засіданні ТК члена ТК, який є претендентом на посаду голови або заступника голови ТК.

Позачергове засідання ТК може бути скликано за пропозицією голови ТК або за пропозицією не менше ніж половини членів ТК. Позачергове засідання ТК скликається не пізніше ніж через десять робочих днів після дня надходження відповідального секретарю ТК відповідної письмової пропозиції. Пропозиція щодо скликання позачергового засідання ТК повинна бути підписана особою(ами), яка(і) її подає(ють).

Секретаріат ТК має докладати зусиль, щоб уникнути скасування чи перенесення засідань, якщо його вже скликано. Якщо порядок денний та основні документи не розповсюджені протягом визначеного періоду, голова ТК має право скасувати засідання ТК. На засідання ТК за дорученням її голови можуть запрошувати інших осіб у разі необхідності надання коментарів і пояснень щодо питань порядку денного.

У процедурі голосування з будь-якого питання щодо технічної діяльності ТК беруть участь тільки члени ТК.

Секретаріат ТК готує необхідні матеріали, які є предметом голосування. Якщо передбачається голосування за допомогою листування, секретаріат розповсюджує необхідні матеріали з зазначенням терміну прийняття голосів. Про результати голосування секретаріат ТК складає звіт та повідомляє Голову ТК та членів ТК.

В межах ТК члени ТК обов'язково голосують стосовно пропозицій щодо:

- а) створення ПК;
- б) нової сфери діяльності та об'єктів стандартизації ТК;
- в) змін структури ТК;
- г) припинення діяльності ТК та/або ПК;
- г) кандидатур на посади голови ТК, заступника голови ТК, відповідального секретаря ТК;
- д) організації, яку вповноважено на здійснення функцій секретаріату ТК;
- е) прийняття нових членів ТК;
- є) пропозицій, які передбачається включити до Плану робіт ТК та Програми робіт з національної стандартизації;
- ж) проектів національних НД;
- з) скасування національних НД;
- и) відновлення дії національних НД.

На 2017–2020 роки, відповідно до Плану робіт ТК-184, до Програми робіт з національної стандартизації були внесені нас проекти тридцяти національних стандартів:

- EN 16256-1:2012 Піротехнічні вироби. Сценічні піротехнічні вироби. Частина 1. Терміни та визначення понять;
- EN 16256-2:2012 Піротехнічні вироби. Сценічні піротехнічні вироби. Частина 2. Класи сценічних піротехнічних виробів;
- EN 16256-3:2012 Піротехнічні вироби. Сценічні піротехнічні вироби. Частина 3. Вимоги до конструкції та функціонування;
- EN 16256-4:2012 Піротехнічні вироби. Сценічні піротехнічні вироби. Частина 4. Мінімальні вимоги до маркування та інструкції щодо використання;
- EN 16256-5:2012 Піротехнічні вироби. Сценічні піротехнічні вироби. Частина 5. Методи контролювання;
- EN 16261-1:2012 Піротехнічні вироби. Феєрверки 4-го класу. Частина 1. Терміни та визначення понять;
- EN 16261-2:2013 Піротехнічні вироби. Феєрверки 4-го класу. Частина 2. Вимоги;
- EN 16261-3:2012 Піротехнічні вироби. Феєрверки 4-го класу. Частина 3. Методи контролювання;
- EN 16261-4:2012 Піротехнічні вироби. Феєрверки 4-го класу. Частина 4. Мінімальні вимоги до маркування та інструкції щодо використання;
- EN 15947-4:2010 Піротехнічні вироби. Феєрверки 1, 2 та 3 класу. Частина 4. Методи контролювання;
- EN 15947-5:2010 Піротехнічні вироби. Феєрверки 1, 2 та 3 класу. Частина 5. Вимоги до конструкції та функціонування;
- ДСТУ Засоби індивідуального захисту. Бронежилети. Класифікація та загальні технічні умови;
- ДСТУ Засоби індивідуального захисту. Шоломи протиударні. Загальні технічні умови;
- ДСТУ Засоби індивідуального захисту. Шоломи для захисту від куль. Загальні технічні умови;
- ДСТУ 7717:2015 Зброя спортивна та мисливська. Зброя нарізна. Загальні технічні вимоги. Розроблення зміни № 1 до ДСТУ 7717:2015;
- ДСТУ Пістолети, револьвери та інші короткоствольні пристрої не смертельної дії. Загальні технічні умови;
- ДСТУ Пістолети та револьвери стартові. Загальні технічні вимоги, вимоги безпеки. Методи контролювання.
- ДСТУ Пістолети та револьвери під патрон Флобера. Загальні технічні вимоги, вимоги безпеки. Методи контролювання;
- ДСТУ Копії зброї іграшкові імітаційні. Загальні технічні вимоги, вимоги безпеки. Методи контролювання;
- ДСТУ Зброя стрілецька вихолощена. Загальні технічні вимоги, вимоги безпеки. Методи контролювання;
- ДСТУ Зброя стрілецька нейтралізована. Загальні технічні вимоги. Методи контролювання;
- ДСТУ Зброя пневматична, конструктивно схожі з нею вироби та кулі для них. Загальні технічні вимоги;

- ДСТУ Патрони несмертельної дії. Загальні технічні вимоги;
- ДСТУ Зброя стрілецька. Терміни та визначення понять. Розроблення національного НД замість ДСТУ ГОСТ 28653:2009;
- EN 16263-1:2015 Піротехнічні вироби. Інші піротехнічні вироби. Частина 1. Терміни та визначення понять;
- EN 16263-2:2015 Піротехнічні вироби. Інші піротехнічні вироби. Частина 2. Вимоги;
- EN 16263-3:2015 Піротехнічні вироби. Інші піротехнічні вироби. Частина 3. Класифікація;
- EN 16263-4:2015 Піротехнічні вироби. Інші піротехнічні вироби. Частина 4. Методи контролювання;
- EN 16263-5:2015 Піротехнічні вироби. Інші піротехнічні вироби. Частина 5. Мінімальні вимоги до маркування та інструкції щодо використання;
- ДСТУ Засоби індивідуального захисту. Вироби бронезахисту. Методи контролю балістичної стійкості бронежилетів.

Маємо зазначити, що завдячуючи злагодженій роботі всіх членів ТК у 2017 до національного органу стандартизації на прийняття було направлено справи чотирьох проектів національних стандартів, що є дуже хорошим показником, адже на розроблення лише одного проекту національного стандарту витрачається не менше одного року.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про стандартизацію: Закон України від 05.06.2014 № 1315-VII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1315-18> (дата звернення: 20.02.2018).
2. Протокол № 1 засідання керівної ради національного органу стандартизації (далі – НОС) від 30.03.2017.
3. Наказ НОС від 30.03.2017 № 62 “Про створення технічного комітету стандартизації “Продукція спеціального призначення”. URL: <http://uas.org.ua/ua/services/standartizatsiya/tehnichni-komiteti-ukrayini/nakazi/2017-2/berezen/> (дата звернення: 20.02.2018).
4. Положення про технічний комітет стандартизації ТК 184 “Продукція спеціального призначення” від 29 травня 2017 № 126.

Отримано 15.06.2018

Рецензент Марченко О.С., к.т.н.